

FIL-PRIM' AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

IMHALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-Ġimgħa, 26 ta' Marzu, 2021

Kawża Nru. 27

Rik. Nru. 1138/08JRM

Dottor Michelle **TABONE** fil-kwalità tagħha ta' Ekonomu ta' Monsinjur Arcisqof, Amministratur tal-Beni Ekkleżjastiċi kollha ta' Malta għan-nom tal-Knisja Parrokkjali ta' Santa Maria tal-Mosta u tal-Oratorju ta' Ġesù, Mosta kif ukoll l-Azzjoni Kattolika u ż-Żagħżagħ Azzjoni Kattolika, Mosta.

VS

MIZZI GROUP LIMITED (C – 21948) u Desmond Mizzi

Il-Qorti:

Reggħet rat ir-Rikors Maħluf imressaq fl-14 ta' Novembru, 2008, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra l-attriċi *nomine* talbet li l-Qorti (1) tiddikjara u tiddeċiedi illi t-*turf* sintetiku – FTOS 1 *Fieldturf* 52 mm – mibjugħ, supplit u

mqiegħed mill-imħarrkin fil-biħħa tal-Oratorju tal-Qalb ta' Ġesu, fi Triq it-Torri, fil-Mosta, ma kienx skond l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi, lanqas ma kien tal-kwalità, materjal u kapaċità miftehma u garantiti bil-kuntratt ta' l-1 ta' Mejju, 2002, li sar bejn il-partijiet; (2) tikkundanna lill-imħarrkin sabiex jibdlu l-istess ħaxix sintetiku skond il-patti miftehma u dan fiż-żmien qasir u perentorju li jogħġobha tiffissalhom; (3) tawtorizzahom sabiex, f'każ li l-imħarrkin jonqsu li jibdlu l-imsemmi ħaxix fiż-żmien mogħti lilhom, jibdluh huma bi spejjeż għall-imħarrkin u taħt is-superviżjoni ta' perit li l-Qorti tista' taħtar għal dan il-għan. Talbet ukoll l-ispejjeż u żammet shiħ kull jedd ta' azzjoni ulterjuri kontra l-istess imħarrkin;

Rat id-degriet tagħha tal-25 ta' Novembru, 2008¹, li bih ordnat in-notifika lill-intimati u tat direttivi lill-attriċi *nomine* dwar it-tressiq tal-provi min-naħa tagħha;

Rat it-Twegiba Maħlufa mressqa fid-9 ta' Diċembru, 2008, li biha l-imħarrkin laqgħu għall-azzjoni attriċi billi, b'mod preliminari, qalu li (a) huma ma kinux il-kontraditturi legittimi tal-azzjoni attriċi għaliex il-garanzija tal-prodott ma tawhiex huma, iżda l-kumpanija barranija li mingħandha nxtara l-ħaxix sintetiku, jġigifieri Italgreen SpA; (b) l-imħarrek Desmond Mizzi personalment m'huwiex lanqas il-kontradittur legittimu tal-azzjoni attriċi għaliex hu ma deherx fuq il-kuntratt li bih inxtara l-prodott u għalhekk imissu jinħareg mill-kawża bi spejjeż għall-attriċi; (ċ) u (d) safejn l-azzjoni attriċi tinbena fuq il-kwalità tal-prodott mixtri, l-azzjoni attriċi waqgħet bil-preskrizzjoni maħsuba fl-artikolu 1407 tal-Kodiċi Ċivili u hija f'kull każ legalment inammissibbli għaliex l-ebda talba li saret ma taqbel ma' dak li jipprovdi l-artikolu 1390 tal-istess Kodiċi; (e) l-azzjoni hija insostenibbli għaliex l-atturi baqgħu jużaw il-ħaxix sintetiku għal żmien twil wara li xtrawh, bla ma għaddewh biex raddewh lura jew iddepożitawh, u mhux xieraq li jippruvaw jistagħnew bla mistħoqq billi jitolbu li jingħatalhom ieħor għdid; u (f) li l-atturi Knisja Parrokkjali tal-Mosta, l-Oratorju tal-Qalb ta' Ġesu', u l-Azzjoni Kattolika m'għandhom l-ebda *locus standi* f'din il-kawża għaliex huma ma kinux parti fil-kuntratt li bih inxtara l-ħaxix sintetiku. Fil-mertu, laqgħu billi qalu li t-talbiet attriċi m'huma bl-ebda mod fondati fil-fatt u fid-dritt għaliex il-ħaxix sintetiku mibjugħ kien skond dak li kien miftiehem u x-xogħol tat-tqegħid tiegħu sar kif jitolbu s-sengħa u l-ħila. F'kull każ, jekk hemm xi ħtija għal dak li ġara, din għandha terfagħha Italgreen SpA u mhux l-imħarrkin;

Rat is-Sentenza preliminari tagħha tad-9 ta' Novembru, 2010², li biha u għar-raġunijiet hemm imfissra ċaħdet it-tielet u s-sitt eccezzjonijiet ta' l-

---

¹ Paġġ 33 u 34 tal-proċess

² Paġġ 96 sa 104 tal-proċess

imħarrkin u sabet li l-azzjoni attriċi ma waqgħetx bil-preskrizzjoni u li l-atturi kollha għandhom l-interess ġuridiku meħtieġ biex joqogħdu fil-kawża;

Rat id-digriet tagħha tat-12 ta' Marzu, 2013³, fejn il-partijiet ddikkjaraw li m'għandhomx iżjed provi xi jressqu u talbu li jagħmlu s-sottomissjonijiet tagħhom bil-miktub;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet imressqa mill-attriċi nomine fid-9 ta' Settembru, 2013⁴;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet ta' l-imħarrkin mressqa fl-10 ta' Diċembru, 2013⁵, bi twegiba għal dik attriċi;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha li bih halliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni għal kundanna ta' bdil ta' prodott provdut b'ieħor skond kif miftiehem. L-atturi jgħidu li tapit ta' ħaxix sintetiku li nxtara mingħand l-imħarrkin u li tqiegħed mill-istess imħarrkin fil-biħħa tal-Oratorju tal-Qalb ta' Ġesu' fil-Mosta, ma kienx tal-kwalità miftehma u, wara ftit taż-żmien therra u tberfel, minkejja li kien garantit għal tmien (8) snin. Iridu li l-imħarrkin ineħħuh u jbidduh b'ieħor ġdid u tal-kwalità miftehma;

Illi għal din l-azzjoni, l-imħarrkin laqgħu b'għadd ta' eċċezzjonijiet. Dawk preliminari, jtkellmu dwar min imissu kien imħarrek u min kien imissu fetaħ il-kawża; fuq jekk l-azzjoni attriċi waqgħetx bil-preskrizzjoni; fuq jekk irrimedju mitlub huwiex wieħed li l-ligi tippermetti; u fuq jekk, ladarba t-tapit tal-ħaxix inżamm u ntuża, tistax titressaq iżjed azzjoni bħal dik tal-atturi. Tressqu wkoll eċċezzjonijiet fil-mertu, bl-imħarrkin jishqu li t-tapit tal-ħaxix mibjugħ minnhom lill-atturi kien dak maqbul bejn il-partijiet u li t-tqegħid tiegħu sar skond is-sengħa u l-ħila mitluba. Jgħidu wkoll li jekk hemm xi nuqqas, kull responsabbiltà hija dovuta mill-kumpanija barranija Italgreen SpA li ssupplixxiet il-prodott;

---

³ Paġ 323 tal-proċess

⁴ Paġġ. 329 sa 339 tal-proċess

⁵ Paġġ. 349 sa 360 tal-proċess

Illi l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni u dik dwar jekk il-Knisja Parrokkjali ta' Santa Marija tal-Mosta, l-Oratorju tal-Qalb ta' Ġesu' u l-Azzjoni Kattolika għandhom *locus standi judicio* biex iressqu u jmexxu 'l quddiem din il-kawża, ġew deciżi bis-sentenza preliminari tad-9 ta' Novembru, 2010;

Illi din il-kawża ser tistharreġ l-eċċezzjonijiet l-oħra li fadal, fid-dawl tat-talbiet attriċi;

Illi mill-fatti li joħorgu mill-atti tal-kawża jirriżulta li fl-1 ta' Mejju, 2002⁶, sar ftehim bejn Brian Cassar f'isem il-fergħa tal-Azzjoni Kattolika tal-Mosta u l-imħarreġ f'isem il-kumpannija mħarrka, għall-provvista u t-tqegħid ta' tapit ta' ħaxix sintetiku ta' firxa fuq madwar elf u mitejn metru kwadru (1,200m²) fil-biċċa tal-Oratorju tal-Qalb ta' Ġesu' fil-Mosta, u dan taħt il-patti u l-kundizzjonijiet hemm imfissra. Il-ħaxix sintetiku sar minn kumpannija taljana bl-isem ta' Italgreen SpA⁷, li hawn Malta kienet rappreżentata mill-kumpannija mħarrka⁸. It-tapit kien iġorr garanzija ta' tmin (8) snin skond it-termini mogħtija mill-istess kumpannija li għamlitu⁹, u kopja ta' l-istess garanzija kienet mehmuża mal-ftehim¹⁰. Il-prezz miftiehem ta' tlieta u tletin elf lira Maltija (Lm 33,000) kien jinkludi l-materjal u x-xogħol tat-tqegħid tat-tapit fuq sodda ta' żrar li kellu jhejji l-Oratorju fuq speċifikazzjonijiet tal-kumpannija mħarrka;

Illi l-Oratorju jgħid li s-sodda ta' żrar saret a sodisfazzjoni tal-kumpannija Italgreen SpA¹¹. Min-naħa l-oħra, il-kumpannija mħarrka tgħid li huma aċċettaw li ssir sodda ta' żrar sakemm li t-tapit issirli manutenzjoni regolari¹²;

Illi t-tapit tqiegħed fit-tieni nofs tas-sena 2002¹³. Beda jintuża regolarment¹⁴. Jirriżulta li l-kumpannija mħarrka għamlet manutenzjoni bla ħlas fuq it-tapit matul l-ewwel sena, imbgħad kienet tissejjaħ mill-atturi jew min minnhom biex tagħmel manutenzjoni, bil-ħlas, minn żmien għal żmien¹⁵. Skond il-ftehim, il-kumpannija mħarrka kellha tibqa' tagħmel il-manutenzjoni għal żmien ta' sentejn minn dakinhar li jinħareġ iċ-ċertifikat ta' konformità ("*compliance certificate*") mat-tmien tat-tqegħid tal-ħaxix;

⁶ Dok. "ZAK1" f'paġ. 5 sa 12 tal-proċess. Ara wkoll ix-xhieda ta' Desmond Mizzi f'paġ. 143 u paġ. 157 tal-proċess

⁷ Xhieda ta' Dione Mercieca f'paġ. 206 tal-proċess

⁸ Xhieda ta' Desmond Mizzi f'paġ. 154 tal-proċess u ta' Christopher Cuschieri f'paġ. 167 tal-proċess

⁹ Dok. "MG7" f'paġ. 39 tal-proċess

¹⁰ Dok. "ZAK1" klawżola 3 f'paġ. 5 tal-proċess

¹¹ Affidavit ta' Christopher Cuschieri f'paġ. 61 tal-proċess. Ara wkoll ix-xhieda tiegħu mogħtija in kontro eżami f'paġ. 171 tal-proċess

¹² Xhieda ta' Desmond Mizzi f'paġ. 155 tal-proċess

¹³ Affidavit ta' Christopher Cuschieri f'paġ. 61 tal-proċess

¹⁴ Xhieda ta' Christopher Cuschieri f'paġ. 173 tal-proċess. Ara wkoll Dok. "JTC" f'paġ. 178 tal-proċess

¹⁵ Xhieda ta' Dr Joseph Tabone f'paġ. 185 tal-proċess, ta' Desmond Mizzi f'paġ. 163 tal-proċess, u ta' Christopher Cuschieri f'paġ. 168 tal-proċess

Illi madwar sentejn wara t-tqegħid, il-wiċċ beda juri sinjali ta' therrija¹⁶. Fl-2005, deher li l-wiċċ kien tqagħbar u reġa' sar kuntatt mal-kumpannija mharrka. It-tqagħbir kien jidher l-aktar fil-partijiet tat-tapit illi l-aktar li kien jintuża¹⁷. Rappreżentanti ta' Italgreen S.p.A. li ngabu Malta biex jispezzjonaw il-wiċċ dehrilhom li kollox kien f'postu¹⁸;

Illi f'Jannar tal-2007, il-kumpannija mharrka qabbdet espert barrani biex jagħti l-fehma tiegħu dwar x'seta' wassal biex il-wiċċ tat-tapit tgħarraq u tberfel qabel iż-żmien. Ir-rapport thejja fi Frar tal-2007¹⁹. Fil-fehma tal-espert, in-nuqqas seta' kien dovut għal materjal difettuż, iżda dan seta' jiġi aċċertat biss wara li jsiru testijiet oħra fuq it-tapit²⁰, haġa li qatt ma saret. Il-kumpannija mharrka tixli lill-atturi b'nuqqas ta' koperazzjoni f'dan ir-rigward²¹;

Illi f'dak iż-żmien, l-istess espert kien ra w eżamina wkoll xi proġetti ta' tqegħid ta' twapet ta' ħaxix sintetiku provdut mill-istess kumpannija barranija u mqiegħda mill-kumpannija mharrka fi bnadi oħra f'Malta u li wkoll urew tgħarriq qabel iż-żmien²²;

Illi fit-22 ta' Novembru, 2006²³, il-kumpannija mharrka interpellat lill-kumpannija barranija b'ittra ufficjali biex tibdel it-tapit b'ieħor tal-kwalità tajba u biex thallas id-danni;

Illi l-kumpannija mharrka stiednet lill-atturi sabiex jissieħbu magħha fi proċeduri li (flimkien ma' kumpanniji oħrajn fi hdan il-Grupp) fethet kontra l-kumpannija taljana, iżda l-atturi rrifjutaw l-offerta²⁴;

Illi fid-9 ta' Ottubru, 2007, il-kumpannija mharrka (flimkien ma' kumpanniji oħrajn fi hdan il-Grupp u Kunsill Lokali) pproċediet quddiem din il-Qorti, diversament presjeduta, bil-ftuħ ta' kawża kontra l-kumpannija taljana²⁵, dwar tapiti ta' ħaxix sintetiku li kienu supplit minnha: wieħed kien it-tapit mertu ta' din il-kawża, u ieħor li kien imqiegħed f'Hal Tarxien;

Illi fil-31 ta' Ottubru, 2007²⁶, l-atturi interpellaw lill-imharrkin b'ittra ufficjali biex jibdlu t-tapit b'ieħor tal-kwalità miftiehma u biex ihallsu d-danni;

¹⁶ Xhieda ta' Christopher Cuscheri f'paġ. 169 tal-proċess

¹⁷ *Ibid.* f'paġ. 172 tal-proċess

¹⁸ Dok. "DM3" f'paġ. 152 tal-proċess

¹⁹ Dok. "ZAK2" f'paġġ. 13 sa 19 tal-proċess

²⁰ *Ibid.* paġ. 18 tal-proċess

²¹ Xhieda ta' Dr Joseph Tabone f'paġġ. 188 u 191 tal-proċess

²² Dok. "DM8" u Dok. "DM9" f'paġġ. 20 sa 29 tal-proċess

²³ Dok "MG1", f'paġġ. 243 – 5 tal-proċess

²⁴ Xhieda ta' Dr Joseph Tabone f'paġ. 189 tal-proċess

²⁵ Rik. Nru. 1045/07SM maqtugħa fit-26.3.2013 (u ġeneralment konfermata mill-Qorti tal-Appell fit-27.10.2017)

²⁶ Dok. "ZAK3" f'paġġ. 31 tal-proċess

Illi fl-14 ta' Novembru, 2008, infetħet din il-kawża;

Illi fil-mori tal-kawża, il-kumpannija 'All Fix Ltd' għamlet xogħol ta' manutenzjoni fuq it-tapit fuq talba mressqa minn terzi li kienu qed jużaw il-faċilità²⁷. L-atturi jistqarru wkoll li sal-2013, il-faċilità fl-Oratorju kienet għadha qed tintuża, "għalkemm mhux neċessarjament illi f'dan il-*ground* għadu jeżisti *turf* kollu li tqiegħed"²⁸;

Illi l-konsiderazzjonijiet ta' natura legali li din il-Qorti fadlilha tagħmel dwar il-każ huma marbutin kemm ma' eċċezzjonijiet, kemm preliminari kif ukoll fil-mertu, li dwarhom għadha ma nġhatatx sentenza, u kif ukoll massiwi tat-talbiet attriċi. Minħabba n-natura ta' l-ewwel eċċezzjoni, il-Qorti sejra tibda biex tagħmel l-istħarriġ tagħha, għaliex kemm il-darba jirriżulta li hija minnha, ma jkun hemm ebda lok li tqis l-eċċezzjonijiet l-oħra mressqa;

Illi l-kumpannija mharrka tgħid li mhix il-legittima kontradittriċi għat-talbiet attriċi, dan minħabba l-fatt li l-garanzija li fuqha l-atturi bbażaw l-azzjoni tagħhom, ma nġhatatx minnha iżda mill-kumpannija taljana Italgreen SpA. Tishaq li l-klawżola numru 3 tal-ftehim, li tirreferi għal garanzija, hija biss waħda dikjaratorja u hija ma daħletx garanti fuq il-prodott għaliex il-garanti hija l-kumpannija taljana²⁹;

Illi l-atturi, min naħa l-oħra, jgħidu li l-ftehim tagħhom kien mal-kumpannija mharrka u għaldaqstant il-kumpannija mharrka hija l-kontradittriċi legittima skond il-liġi³⁰;

Illi l-kawża li l-Qorti għandha quddiemha, għalkemm għandha bħala qafas kuntratt ta' appalt bejn il-partijiet, tittratta klawżola f'kuntratt dwar garanzija marbuta mal-prodott. Il-kwestjoni li titqajjem fl-ewwel eċċezzjoni hija min qed jigarantixxi għall-prodott li ntuża fl-appalt u għaldaqstant kontra min kellha titressaq il-kawża ladarba rriżulta li l-prodott huwa difettuż. Hemm qbil bejn il-partijiet li l-ħaxix sintetiku ma kienx kif kellu jkun u kien għalhekk li l-attriċi *nomine*, minbarra d-dikjarazzjoni li dan kien il-każ, talbet ukoll il-bdil tat-tapit tal-ħaxix sintetiku b'ieħor skond il-ftehim;

Illi mill-fatti jirriżulta li t-tapit ta' ħaxix sintetiku huwa prodott taljan li, fiż-żmien meta ntlahaq il-ftehim bejn il-partijiet, kien jingiebb f'Malta mill-kumpannija mharrka. Il-prodott, mertu tal-kawża, huwa l-istess tapit li sar qbil fuqu bejn il-partijiet, it-tapit tqiegħed fuq is-sit fiż-żmien miftiehem bejniethom, u fuqu saret il-manutenzjoni mill-kumpannija mharrka skond kif ġie maqbul. L-

²⁷ Xhieda ta' Desmond Mizzi f'paġ. 162 tal-proċess. Ara wkoll Dok. "DM4" f'paġ. 151 tal-proċess

²⁸ Ara l-verbal tas-smiġħ tat-12 ta' Marzu, 2013 f'paġ. 323 tal-proċess

²⁹ Nota ta' Sottomissjonijiet tal-imharrkin f'paġġ. 351 sa 352 tal-proċess

³⁰ Nota ta' Sottomissjonijiet tal-atturi f'paġġ. 331 sa 332 tal-proċess

obbligi għaldaqstant li assumiet il-kumpannija mharrka fil-konfront tal-atturi ġew kollha mwettqa u mharsa. Izda f'qasir żmien wara li tqiegħed it-tapit tal-ħaxix, tfaċċaw fih xi difetti, u minn stħarriġ u eżami ta' espert li sar fuqu, ħareġ li dawn id-difetti kienu dovuti għall-prodott innifsu u mhux għall-mod kif tqiegħed;

Illi fl-ewwel eċċezzjoni tagħhom, l-imħarrkin jishqu li mhumiex il-persuni li għandhom iwieġbu għat-talbiet attriċi. Jgħidu li l-garanzija li fuqha l-atturi jibnu l-azzjoni tagħhom u li nġhatat fil-ftehim għat-tqegħid tat-*turf* kienet garanzija li tat Italgreen S.p.A u mhux huma. Huma xtraw il-prodott mingħand il-kumpannija taljana u għaddewh lill-atturi bil-garanzija maħruġa mill-manifattur fuq il-prodott u mhux bhala garanti. Jishqu li l-klawsola tlieta (3) tal-ftehim – li espressament tagħmel parti minnu – tagħmilha ċara li l-garanzija kienet qiegħda tingħata minn Italgreen S.p.A u mhux minnhom;

Illi, min-naħa tagħha, l-attriċi *nomine* fehmet li l-ewwel eċċezzjoni tressqet biex l-imħarrkin jistaħbew warajha u jfarfru r-responsabbiltajiet tagħhom taht l-appalt li kien ingħata biex jitqiegħed it-tapit tal-ħaxix fil-biħħa tal-Oratorju. Hija tgħid li l-azzjoni setgħet titressaq biss kontra tagħhom għaliex kienu huma li resqu fuq il-ftehim tal-appalt u għaliex kienu huma, u mhux Italgreen, li kellhom l-interess ġuridiku ladarba l-ftehim tal-appalt kien ħalaq ir-rabta ġuridika bejniethom. Hija tgħid li kien minħabba f'hekk li warrbet l-istedina li kienet saritilha mill-kumpannija mharrka biex tingħaqad magħha f'kawża li fethet lil Italgreen sewwasew minħabba l-garanzija;

Illi, fil-fehma tal-Qorti, din l-eċċezzjoni trid titqies fil-qafas tar-rabta ġuridika li nħalqet bejn il-partijiet. Kif qalet fis-sentenza preliminari tagħha, din il-Qorti tqis li r-rabta kuntrattwali bejn il-partijiet kienet waħda ta' appalt. Id-diffikultà tqum minħabba l-klawsola fil-ftehim li titkellem dwar il-garanzija. Tajjeb jew ħażin, il-partijiet daħħlu l-kwestjoni tal-garanzija dwar il-ħaxix sintetiku provdut bhala parti integrali tal-istess ftehim (Klawsola 3). Kemm hu hekk, dik il-garanzija nthemżet mal-istess ftehim. It-tielet premessa tar-Rikors Maħluf li bih l-attriċi *nomine* ressqet l-azzjoni tagħha tirreferi speċifikament għal-imsemmija Klawsola u jidher ċar li hija waħda mill-premessi li fuqha l-attriċi *nomine* tressaq it-talbiet tagħha;

Illi safejn ir-rabta kuntrattwali bejn il-partijiet tibqa' titqies bhala waħda ta' kuntratt ta' appalt, l-eċċezzjoni mhijiex tajba, għaliex il-ftehim li sar kien bejn uħud mill-entitajiet attriċi – l-Oratorju *Qalb ta' Ġesu* u l-Azzjoni Kattolika – mal-kumpannija mharrka li għaliha deher l-imħarrekk Desmond Mizzi. Kif sewwa tissottometti l-attriċi *nomine*, ma sar l-ebda ftehim ma' Italgreen S.p.A. Għalhekk, safejn l-azzjoni attriċi tissejjes fuq in-nuqqas ta' twettiq ta' appalt jew l-inadempiment kuntrattwali, il-Qorti ma għandha l-ebda dubju li l-kumpannija mharrka hija l-kontradittriċi legittima tal-imsemmija azzjoni;

Illi, madankollu, safejn jirrigwarda t-twettiq tal-appalt, l-azzjoni attriċi ma ssemmix li dak l-appalt twettaq hażin jew li x-xogħol ma ngħatax fil-hin. Ma tressqet l-ebda prova li, sa ma t-tapit tal-ħaxix beda jitherra wara li beda jintuża, kien hemm xi lment dwar il-mod kif l-imħarrkin wettqu dak li kienu tqabdu jagħmlu. Mhux hekk biss, imma l-istess entitajiet li ibbenefikaw mix-xogħol appaltat baqgħu jitolbu u jingħataw mingħand il-kumpannija mħarrka servizz ta' manutenzjoni tat-tapit imqiegħed (u, wara sentejn, iħallsu ta' dak is-servizz ukoll). Meta bdew l-ilmenti dwar il-kwalità tal-ħaxix sintetiku mqiegħed, kienet l-istess kumpannija mħarrka li saħansitra gabet espert u talbitu jagħmlilha rapport. Mill-provi mressqa, ma jirriżultax li l-kumpannija mħarrka jew l-imħarrek dehru fuq il-ftehim bhala aġenti ta' Italgreen S.p.A u, meta l-problema tal-wiċċ tat-turf ħareġ fi proġetti oħrajn fejn kien intuża dak il-materjal, il-kumpannija mħarrka nnifisha nediet kawża kontra Italgreen f'dawn il-Qrati. Fuq kollox, il-ftehim mertu ta' din il-kawża speċifika li l-ħaxix sintetiku li kellu jintuża għat-tqegħid tat-tapit kellu jkun il-ħaxix ta' dik il-marka partikolari ("*FTOS1 Field Turf 52 mm*");

Illi, min-naħa l-oħra, jekk wieħed iqis l-eċċezzjoni taħt eżami mill-aspett ta' ħarsien tal-jeddijiet tal-konsumatur, il-Qorti ssib li jkollha tieħu kejl ieħor minn dak li ngħad hawn fuq. Għall-għanijiet tal-liġi, il-kuntratt ta' appalt li sar bejn l-entitajiet attriċi msemmija u l-kumpannija mħarrka jitqies bhala "kuntratt ta' servizz" li jaqa' sewwasew fil-parametri tal-liġi speċjali li tħares lill-konsumatur³¹. Fir-rigward tal-għoti ta' garanzija kummerċjali, il-liġi tagħmilha ċara li din torbot lil kull kummerċjant li jagħti lill-konsumatur il-ħarsien li tali garanzija twiegħed dwar il-konformità tal-ħaġa kunsinnata³², u din ir-responsabbiltà ma torbotx biss lill-produttur tal-ħaġa. Minħabba f'hekk, il-kummerċjant huwa bil-liġi marbut li jagħti rimedju lill-konsumatur f'każ ta' nuqqas ta' konformità tal-ħaġa garantita³³. Madankollu, il-liġi tgħid ukoll li meta kummerċjant jew xiħadd ieħor jagħti garanzija kummerċjali lil konsumatur, tali kummerċjant jew xiħadd ieħor ikun responsabbli lejn il-konsumatur għall-ħarsien u l-eżekuzzjoni tal-kundizzjonijiet ta' dik il-garanzija daqsliekeku kien il-garanti nnifsu, sakemm ma jurix b'mod espress u ċar lill-konsumatur mod ieħor fil-waqt tal-kunsinna jew tat-twettiq tas-servizz³⁴;

Illi b'dan il-Qorti tifhem li, fejn jidhlu l-garanziji kummerċjali, is-solidarjetà bejn il-produttur u l-kummerċjant hija r-regola fir-rigward tal-konsumatur, u ċ-ċaħda tar-responsabbiltà mill-kummerċjant hija l-eċċezzjoni. Li kieku kellha tgħodd ir-regola f'dan il-każ, l-eċċezzjoni tal-kumpannija mħarrka ma kinitx tkun tajba. Imma, f'dan il-każ, il-Qorti tqis li saret tabilhaqq iċ-ċaħda

³¹ Art. 2 tal-Att tal-1994 dwar l-Affarijiet tal-Konsumatur (Kap 378)

³² Art. 73(1) tal-Kap 378

³³ Art. 74(1) tal-Kap 378

³⁴ Art. 84 tal-Kap 378

tar-responsabbiltà min-naħa tal-kumpanija mħarrka u dan fit-termini li trid il-ligi;

Illi fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet legali, il-Qorti ssib li din l-eċċezzjoni hija tajba. Dan qiegħda tghidu, mhux biss għaliex mill-fatti jirriżulta li l-garanzija kummerċjali dwar il-ħaxix sintetiku fil-fatt inħarġet mill-kumpanija taljana Italgreen S.p.A, iżda ukoll minħabba dak li jissemma fil-Klawsola 3 tal-kuntratt ta' appalt, fejn il-partijiet qablu li l-prodott huwa garantit mill-kumpanija taljana, li tisemma b'isimha, u taħt liema kondizzjonijiet il-garanzija qiegħda tingħata minnha. Fil-fehma tal-Qorti, dik il-klawsola hija l-prova ċara u espressa li l-ligi titlob biex taqta' lill-kummerċjant (appaltatur) mir-rabta tar-responsabbiltà tal-garanzija kummerċjali maħruġa mill-produttriċi. Kif ingħad qabel, hija sewwasew dik il-garanzija li fuq is-saħħa tagħha l-attriċi *nomine* ssejjes it-talbiet tagħha f'din il-kawża. Għaldaqstant, jirriżulta li l-kumpanija mħarrka ma ntrabtet b'ebda obligazzjoni fuq il-garanzija lejn l-attriċi *nomine*;

Illi, b'żieda ma' dan kollu, il-Qorti tqis ukoll li, sa minn qabel ma nfetħet din il-kawża, il-kumpanija mħarrka kienet saħansitra ressqet stedina lill-attriċi *nomine* sabiex tingħaqad magħha, flimkien ma' oħrajn, fil-kawża li hija fetħet kontra l-kumpanija taljana għad-danni mġarrba minħabba l-prodott difettuż li kien supplit. Filwaqt li dik l-għażla kienet dritt li l-attriċi *nomine* kellha kull jedd li tagħzel, madankollu ma xxejjinx il-fatt li l-kumpanija mħarrka kienet ilha tagħmilha ċara li hija ma kinitx intrabtet ma' Italgreen S.p.A biex tagħmel tajjeb għall-garanzija kummerċjali mogħtija;

Illi għalhekk il-Qorti ssib li l-ewwel eċċezzjoni hija misthoqqa u sejra tintlaqa';

Illi **t-tieni eċċezzjoni** tixbah lil ta' qabilha. Biha, l-imħarrek Desmond Mizzi jgħid li hu ma kien imdaħħal f'xejn fil-kwalità tiegħu personali fil-kuntratt mertu tal-każ. Dwar din l-eċċezzjoni, l-attriċi *nomine* tagħti r-raġuni għaliex ħassitha fid-dmir li tħarrek lil Mizzi personalment³⁵. Jidher li din il-biżgħa tnisset mill-fatt li fil-ftehim tal-appalt Mizzi kien qiegħed jidher f'isem u in rappreżentanza ta' "*Mizzi Group*" u mhux f'isem il-kumpanija mħarrka;

Illi filwaqt li l-Qorti tifhem it-tħassib li l-attriċi *nomine* seta' kellha quddiem qagħda bħal din, ma għandu jkun hemm l-ebda dubju li Mizzi fl-ebda waqt ma innegozja jew intrabat f'ismu personali. Dan jgħodd kemm f'dak li jirrigwarda l-ftehim tal-appalt u, wisq aktar, f'dak li jirrigwarda l-għoti tal-garanzija kummerċjali;

³⁵ Ara Nota ta' Sottomissjonijiet f'pag. 333 tal-proċess

Illi għalhekk din l-eċċezzjoni jisthoqqilha tintlaqa' wkoll;

Illi ladarba l-Qorti qiegħda ssib li ż-żewġ imħarrkin mhumiex il-kontraditturi leġittimi tal-azzjoni attriċi, ma jifdal l-ebda hteġa li tistharreġ l-eċċezzjonijiet l-oħrajn u lanqas is-siwi tat-talbiet attriċi. Għall-kuntrarju, la sejra teħles lill-imħarrkin mill-ħarsien tal-ġudizzju, tagħzel li ma tgħaddi l-ebda ġudizzju fuq is-siwi tat-talbiet attriċi biex ma tippregudikax xi jedd li l-attriċi *nomine* jista' jkollha fir-rigward tal-pretensjonijiet tagħha fil-konfront tal-persuna xierqa u bl-azzjoni talvolta xierqa;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi billi;

Tilqa' l-ewwel u t-tieni eċċezzjonijiet preliminari tal-imħarrkin bħala misthoqqa fil-fatt u fid-dritt u qiegħda għalhekk teħlishom mill-ħarsien tal-ġudizzju, **bi spejjeż** għall-attriċi *nomine*.

Moqrija

**Onor Joseph R. Micallef LL.D.,
Imħallef**

26 ta' Marzu, 2021

**Marisa Bugeja
Deputat Registratur**

26 ta' Marzu, 2021